Otázka: Evropská integrace

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): jogurtzopocna

Dějiny evropské integrace

- antická římská říše – rozpad r. 476 – poté Svatá říše římská (koncept ideálu křesťanství)
- Jiří z Poděbrad – snaha o vytvoření Unie evropských států (poselství až do Španělska) – evropští vládci odmítli (protože byl husita a neměl dynastický původ)
- Immanuel Kant – německý filozof (svět je jiný, než jak ho poznávám) – myšlenka federace evropských států, evropská ústava, jednotný právní systém
- 19. století
    - není integraci nakloněno
    - snaha o upevnění národních vztahů
    - ideologie nacionalismu x průmyslová revoluce →potřeba spolupráce
    - rozvoj komunikačních prostředků
    - potřeba mezinárodní spolupráce
- po 2. sv. válka
    - Marshallův plán – americký plán na obnovu Evropy – partnerství mezi Amerikou a Evropou – OECD (Organization for Economic Cooperation and Development)
    - 1948 – celní unie – BENELUX
    - 1951 (r.1952 vyšla v platnost) – smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) – Benelux, FR, NĚ, IT →začátek hospodářské integrace západoevropských zemí
    - Robert Schuman (francouzský politik) – Schumanův plán – plán na založení ESUO (hlavní ekonom. ideou bylo zřízení společného evropského trhu, díky němuž by mohla být výroba zmodernizována)
    - Konrad Adenauer (německý kancléř) – podpořil počátek sjednocení, přijetí Německa
    - ESUO – podpořeno USA
    - VB odmítá se tohoto účastnit a orientuje se na Ameriku, severské země také odmítají

- 1957 Římské smlouvy
    - 1) smlouva o založení Evropského hospodářského společenství EHS
        - celní unie – volný pohyb průmyslového zboží
        - 4 svobody – volný pohyb osob, zboží, služeb, kapitálu
    - 2) smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii EUROATOM
- 1965 – slučovací smlouva
    - vznik Evropského společenství ES
    - sloučení ESUO + EHS + EUROATOM
    - ES je řízeno jednou Komisí a jednou Radou
- Konec 60. let
    - Charles de Gaulle – chtěl obnovit postavení Francie
    - v 60. letech – zpomalení procesu integrace
    - politika prázdných křesel – Charles de Gaulle navrhl, aby FR stáhla své zástupce z Rady a všech důležitých výborů, čímž došlo k zablokování Rady, jež nemůže přijímat novou legislativu – FR neposílá své zástupce na zasedání ES
    - Lucemburský kompromis – bude hlasovat většina, ale všichni mají právo veta
    - 1969 – haagský summit – snaha překonat Lucemburský kompromis, přijetí VB, jednohlasné hlasování jen někde
    - přijetí VB – poprvé v 60. letech – vetováno FR; přijata r.1973 + přijato Irsko, Dánsko (nemusí přijímat euro)

EVROPA

- 20. stol. – 2 ničivé světové války (i když byla nejvyspělejší)
- v 50. letech strach z korejské krize, v 60. letech z karibské krize
- až po r. 1945 se ustálily hranice – o hranicí ch se dnes už nediskutuje – respektování mezinárodního práva
- víra ve svobodu a demokracii
- přirozené právo – právo na život → zakázání trestu smrtí
- FR a Z NĚ (dříve soupeři) – spojenectví, hlavní osa integračních procesů

VZNIK EU

- **1. listopadu 1993, Maastricht, Nizozemsko**

- jako výsledek dlouhého integračního procesu od 50. let 20. stol.
- Maastrichtská smlouva (podepsána r.1992)
- národní uskupení (není federace ani mezinárodní organizace)
- značná míra hospodářské a politické integrace
- všechny státy jsou suverénní, ale dobrovolně se rozhodují, že odevzdají část své suverenity

ČLENOVÉ EU

- 27 států
- Belgie, Bulharsko, ČR, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko (nejsou – Srbsko, Norsko, Ukrajina, Rusko, Bělorusko, VB, Švýcarsko, Albánie, Černá Hora, Bosna a Hercegovina, Makedonie, Kosovo)
- kandidátské země – stát, který usiluje o vstup do EU (musí dostat tento status)
- Kodaňská kritéria – od začátku EU – např. dodržování lidských práv, funkční hospodářství
- od r. 1999 – kandidátem Turecko (vzdaluje se)
- Makedonie – dlouholetý spor – jedna oblast v Řecku se nazývá Makedonie – přejmenování na Severní Makedonii
- potencionální Kosovo

SYMBOLY EU

- Evropská hymna – Óda na radost
- Evropská vlajka – kruh vzájemné integrace
- den Evropy – 9.5.

SCHENGENSKÝ PROSTOR

- 1985 – podepsána smlouva
- 1995 – zrušení kontrol na hranicích

- 5 zakládajících států – BENELUX, FR, NĚ
- ČR členem od r. 2007
- Švýcarsko, Norsko, Island – členi, ačkoli nejsou členy EU
- VB – není členem ani EU ani SP
- Irsko, Kypr – nestojí o vstup
- Rumunsko, Bulharsko – stojí o vstup

JEDNOTNÝ EVROPSKÝ AKT (JAE)

- revize Římských smluv
- odstranění práva veta
- zapojení Evropského parlamentu do legislativního procesu
- stanoveny další cíle integračního procesu

EVROSPKÁ UNIE

- smlouva o EU (tzv. Maastrichtská smlouva)
- 1992/1993
- stala se z ES
- stanovení harmonogramu přijetí měnové unie
- opt – out: (VB) a Dánsko – vyjednaly si, že nemusí mít euro

EURO

- 1999 – s eurem se platí virtuálně
- 2002 – jde euro do oběhu
- eurozóna 20 zemí
- nemají euro – ČR, Polsko, Maďarsko, Švédsko, Dánsko, Rumunsko, Bulharsko
- Slovensko od r.2009
- maastrichtská kritéria – země musí splňovat, aby mohla být přijata
- 2010 – dluhová krize (Řecko)

AMSTERODAMSKÁ SMLOUVA

- 1997/1999
- vízová, azylová, přistěhovalecká politika
- posílení pravomocí Evropského parlamentu

NICEJSKÁ SMLOUVA

- 2000/2001
- reforma před vstupem nových členů
- 2004 – ČR vstup do EU

SMLOUVA O ÚSTAVĚ PRO EVROPU

- 2004
- nikdy nevyšla v platnost
- neúspěšný pokus o posílení evr. jednoty
- zakládající smlouvy měly být nahrazeny evropskou ústavou
- 2005 – referenda v Nizozemí a Francii

LISABONSKÁ SMLOUVA

- 2007/2009
- reforma pro přijetí nových členů
- nová funkce stálého předsedy Evropské rady
- nově úřad vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
- definovala, jak je možné vystoupit z EU

ORGÁNY EU

- Evropská rada
    - vrcholný orgán EU
    - hlavy států nebo předsedové vlád členských zemí EU
    - funkce stálého předsedy Evropské rady
    - 2014 – 2019 – Donald Tusk (Polsko)
    - od r. 2019 – Charles Michel (Belgie)
    - musí být jednotný hlas – jednomyslné
    - zásadní rozhodnutí o směřování EU
    - všechny hlasy mají stejnou váhu
    - Petr Fiala
- Rada EU
    - hlavní rozhodovací orgán EU
    - příslušní ministři členských zemí
    - předsednictví
    - ČR v roce 2009 a 2022
    - zastupuje zájmy členských zemí
    - schvaluje rozpočet EU
    - rozhoduje kvalifikovanou většinou (55 % členských států, které zastupují 65% obyvatelstva)
- Evropský parlament
    - 1. volby do Evropského parlamentu
        - 1979
        - 401 poslanců, dnes 705 poslanců
        - nejsilnější strana – Evropská strana lidová (STAN, KDU – ČSL, TOP09) – tehdy sociální demokracie
    - jediný přímo volený orgán
        - 705 poslanců, ČR 21
        - zákonodárná moc
        - schvaluje rozpočet EU
        - demokratický dohled
        - hlasuje o předsedovi Evropské komise na návrh Evropské rady
        - vyslovuje Komisi důvěru jako celku
        - Evropská lidová strana
- Evropská komise
        - nejvyšší výkonný orgán EU
        - strážkyně smluv
        - komisaři pro jednotlivé oblasti působení (27)
        - komisaře navrhují členské státy a schvaluje Evropský parlament
        - Jean – Claude – Juncker – předseda v letech 2014 – 2019 (Lucembursko)

        - Ursula von der Leyen – od r. 2019 (Německo)
        - Věra Jourová (ANO)
- Evropský soudní dvůr
    - soudní orgán EU
    - rozhoduje o porušení práv některého ze členských států
    - o správnosti postupů orgánů EU
    - o platnosti právních norem EU
    - o žalobách o náhradu škody vůči EU
    - Evropský účetní dvůr
    - Evropská centrální banka